

Sajtóközlemény

Az élénk nemzetközi konjunktúra idén a tavalyitól nem sokkal elmaradó ütemben folytatódik. A világgazdaság a 2006. évi 9%-os bővülés után ebben az évben 7,5-8%-kal nőhet. Az elmúlt évben – miként már néhány éve – a globális növekedésnek két motorja volt: az Egyesült Államok (3,3%-os GDP-növekedéssel) és a 10% feletti növekedést produkáló Kína. Idén az amerikai konjunktúra 2,5%-ra lassul. A kínai termelés és export dinamizmusa viszont feltehetően nem hagy alább. Növekszik a felemelkedő, valamint az európai rendszerváltó országok világgazdasági súlya. Az olaj és a gáz exportjából óriási bevételekre szert tevő Oroszországban töretlen a 6% körüli ütemű expanzió. Az eurózóna 2006-ban 2,7%-os növekedéssel kilábal a korábbi évek stagnálás közeli helyzetéből, és egyre kedvezőbbek a kilátások ahhoz, hogy a GDP idén is viszonylag dinamikusabban bővüljön (2,4%).

Az átrendeződés jele a dollár immár több éve tartó értékvesztése az euróval szemben. Továbbra is 1,3-1,35 USD/EUR árfolyam valószínűsíthető. Az eurót erősíti, hogy míg az amerikai monetáris politika iránya bizonytalan, az ECB továbbra is deklarálja szigorítási szándékát. A nemzetközi pénzpiacokat bőséges likviditás jellemzi, ami az egyik oka annak, hogy a mérsékelt (2007-re a fejlett országokban 2% körül vagy alatt várt) fogyasztóiár-emelkedés ellenére az inflációellenes harc nem kerül le a napirendről. Egy másik ok a magas olajár. A nemzetközi olajpiac volatilitása megmarad, éves átlagban 63-64 dollár/hordó ár (Brent) várható.

Az **új EU-tagországok** növekedése 2006-ban minden korábbi rekordot megdöntött, és a régió átlagában 6,3%-ot ért el. Látványosan javultak a munkapiaci indikátorok: csökkenő munkanélküliség mellett erőteljesen bővült a foglalkoztatás. Az időközben ugyancsak EU-taggá lett Románia és Bulgária szépen illeszkedik a kedvező összképhez, a GDP mindkét országban 6% feletti ütemben nőtt. A növekedés szerkezete ugyanakkor több országban egyensúlyi problémákra utal. A visegrádi országokban az államháztartási deficit leszorítása nehézkes, miközben a Baltikumban, Romániában és Bulgáriában a külső egyensúlyi mutatók utalnak instabilitásra. Rövidtávon pénzügyi támadástól azonban legfeljebb Lettországnak kell tartania, ahol a kétszámjegyű növekedést egyértelműen a szélsőségesen túlpörgött belső kereslet táplálja. A kötött árfolyamrezsimeket működtető balti államoknak, illetve Bulgáriának tartósan gondot okoz a maastricht-i inflációs kritérium teljesítése. Így a régióból Szlovénia után csak Szlovákia GMU-csatlakozása tűnik biztosnak 2010 előtt (Ciprus mellett). Az új EU-tagországok kilátásai 2007-2008-ban is jók, a növekedés kismértékben lassul ugyan, de várhatóan mindkét évben meghaladja az 5%-ot.

A növekedési perspektívák a nem EU-tag **délkelet-európai országokban** is jók, miközben az infláció Horvátországban, Szerbiában és Törökországban is mérséklődik. A szilárd államháztartási pozícióknak köszönhetően egyelőre a magas külső egyensúlyhiányok sem okoznak finanszírozási gondokat. Szerbia esetében ugyanakkor komoly kockázatot jelentenek a Koszovó valószínű függetlensége miatt fokozódó politikai problémák, amelyek visszavethetik az utóbbi három évben ígéretesen alakuló gazdasági folyamatokat.

A **magyar gazdaság** 2007 első néhány havi adatai alapján lényegében ugyanazon tendenciák folytatódásának lehettünk tanúi, amelyek az elmúlt néhány évet is jellemezték: enyhén, de folyamatosan lassuló növekedési ütem, de az ipari termelés és az export szárnyalása, a magánfogyasztás bővülésének jelentős csökkenése, és a továbbra is magas államháztartási hiány. Az adók emelésének drasztikus hatása az inflációra és a bérterhekre szintén nem új, hanem már a múlt év utolsó harmadától érvényesülő – és részben áthúzódó – hatás.

Folytatódott az export gyors növekedése, s noha az első két hónapban az import is kimagasló ütemben emelkedett, az év egészére fenntarthatónak látszik a nettó export jelentős bővülésére vonatkozó előrejelzés. Az *export* gyors bővülése mögött az *ipari termelés* továbbra is

dinamikus növekedése áll. A kivitel volumenének kétszámjegyű emelkedése nem csak a kedvező külpiazi konjunktúra következménye, mivel a magyar export növekedése jócskán meghaladja a célpiacok bővülési ütemét. A kedvező exportlehetőségek és a gyorsan emelkedő ipari termelés mellett nehezen érthető a magyar feldolgozóipari vállalatok meredeken csökkenő *beruházási* tevékenysége, amely a tavalyi év egészére jellemző volt.

2007-re a KOPINT-TÁRKI fenntartja a gazdaság növekedési ütemére vonatkozó korábbi előrejelzését (2,8%). A növekedés húzóereje az export marad, amely mögött az ipari termelés gyors emelkedése áll. A kedvező külpiazi környezet mellett várhatóan előbb-utóbb megindulnak a beruházások is. A lakosság eddig jórészt hitelfelvételből pótolta a nettó reálbérek csökkenése miatti keresetkiesést, ennek azonban végesek a lehetőségei, és legkésőbb az év második felében már meg kell kezdődnie a magánfogyasztás csökkenésének.

Az új *inflációs* prognózis valamivel magasabb a korábbinál, aminek az oka a közüzemi szolgáltatásoknak a vártat is meghaladó mértékű emelkedése. Az infláció lefutásának pályája azonban változatlan, amelyet áprilistól már folyamatosan mérséklődő, szeptembertől pedig drasztikusan csökkenő havi árindexek jellemeznek.

Az idei év legfontosabb kérdése, hogy - 4 éven át tartó fiasco után - 2007-ben vajon sikerül-e az *államháztartás* költekezésének a megfékezése, a hiány kordába szorítása. Az év eleji hiány-adatok erre vonatkozóan ellentmondásosak: január-március között az államháztartási hiány mindössze 30 milliárddal volt alacsonyabb az 1 évvel korábbi rekordhiánynál, s ezzel 3 hónap alatt létrejött az egész évre tervezett deficit majdnem 50%-a. Kétségtelen, hogy az első 3 hónapban a hiány – szezonális okok folytán – mindig magasabb az időarányosnál, a tényadatok azonban az indokoltnál is jóval magasabb hiányra utalnak.

A hiány-előírás időarányos részének túllépése nem a bevételek elmaradásával magyarázható, a problémát a kiadások túllépése jelenti: 2007. első három hónapjában az államháztartás kiadásai mintegy 10%-kal (300 milliárd forinttal) lettek magasabbak, mint 1 évvel korábban.

Korábbi jelentéseinkben is leírtuk, hogy az idei államháztartási hiányterv reális és megvalósítható (ne tévesszük szem elől, hogy ez rendkívül magas hiány!), de csak abban az esetben, ha az fegyelmezett kiadási politikával párosul. Elsősorban a költségvetési szervek *működési* jellegű kiadásainak az idei – ismételt – elfutása jelent valós veszélyt, amivel szemben a tárcák költségvetésének szigorú betartására, a „maradványpénzek” elköltésének tilalmára van szükség.

	2005	2006	Előrejelzés				
			2007-re				2008-ra
			2006.júl.	2006.okt.	2006.dec	2007.ápr.	
GDP összesen	4,2	3,9	3,0	2,8	2,8	2,8	3,2
Belföldi felhasználás	1,4	0,5	1,0	-0,6	-1,5	-0,4	0,7
Magánfogyasztás	3,8	1,2	0,2	-0,7	-0,7	-0,5	0,0
Közösségi fogyasztás	0,2	-5,5	-5,0	-5,0	-7,0	-7,0	-5,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	5,6	-1,8	4,0	2,5	1,0	2,0	3,0
Export	11,6	18,0	9,0	9,9	10,5	13,5	11,0
Import	6,8	12,6	6,8	6,5	6,2	9,5	8,5
Ipari termelés	7,0	10,1	6,5	6,5	7,0	9,0	7,0
Fogyasztói árindex	3,6	3,9	5,5	5,8	6,4	6,8	3,5
Munkanélküliségi ráta (ILO %)	7,2	7,5	8,0	8,0	8,0	7,8	7,5
Nettó reálkeresetek, évkezdetétől kumulált	6,3	3,5	-1,5	-3,0	-3,5	-3,2	0,5
Megtakarítási ráta	4,2	2,9	4,8	4,7	5,0	2,9	3,3
Külkereskedelmi mérleg, Mrd €	-2,9	-2,0	-2,5	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Folyó fizetési mérleg, Mrd €	-5,4	-4,5	-5,0	-4,5	-4,5	-4,1	-3,9
a GDP %-ában	-6,0	-5,0	-5,3	-4,6	-4,6	-4,0	-3,6

Lezárva: 2007.április 10.